

گزارش خبری

به گزارش خبرگزاری حوزه از تهران، آیت‌الله رجبی، رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی‏(‏رحمه‌الله‏) در این کنگره، گفت: علوم انسانی هم هویت‌ساز، هم تخریب‌گر هویت، هم تمدن‌ساز و هم خراب‌کننده تمدن است.

وی افزود: علامه مصباح یزدی‏(‏رحمه‌الله‏) از سال ۱۳۵۴ با توجه به تسلط کامل ایشان به ماهیت علوم انسانی غربی و خطر آن برای جامعه، طرح‌هایی برای مقابله با آن برنامه‌ریزی و اجرا کردند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ابراز کرد: نظام آموزشی که علامه مصباح‏(‏رحمه‌الله‏) طراحی کردند، با استفاده از تراث گذشتگان و با استفاده از اندیشه و نظریه‌پردازی نوینی بود که خودشان داشتند و به‌خصوص خودشان در عرصه علوم عقلی و نقلی متمرکز به قرآن، به نظریه‌پردازی پرداختند و شبهات فرهنگ غربی را به‌خوبی شناسایی و برای مقابله با آن الگوسازی کردند.

عضو هیأت‌رئیسه خبرگان رهبری تأکید کرد: در آمارهایی که از علوم مختلف در سطح جهان ارائه می‌شود، غربی‌ها بیشترین و بالاترین اسناد علمی علوم انسانی را به خود اختصاص داده‌اند و این نشان می‌دهد، نقش علوم انسانی در هویت و تمدن بی‌بدیل است؛ غرب برای اینکه فرهنگ‌ها، هویت‌ها و تمدن‌های مختلف را تهدید کند و هویت و تمدن خود را بر دنیا مسلط کند، بیشترین اسناد علمی را تولید کرده است و جلوی رشد علوم انسانی بر مبنای اسلام را هم گرفتند و نگذاشتند در این عرصه اتفاقی بیفتند. آیت‌الله رجبی تأکید کرد: علامه مصباح از همان سال ۱۳۵۴ تربیت نیرو را بر عهده گرفتند و افرادی را مسلط به مباحث علوم انسانی تربیت کردند و این نیروها تا حدی توانمند شدند و وقتی انقلاب فرهنگی رخ داد، دانشگاه‌ها دست‌شان را به سمت حوزه دراز کردند و دفتر همکاری حوزه و دانشگاه شگل گرفت.

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی‏(‏رحمه‌الله‏) گفت: علامه مصباح‏(‏رحمه‌الله‏) بر مبنای مباحث عقلانی و قرآنی، مباحث علوم انسانی اسلامی را به صحنه اجتماع آوردند و در سطح نظریه نگه نداشتند و حتی این اندیشه‌ها در خطبه‌های قبل از نماز جمعه هم برای عموم مردم عرضه شد.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی در پایان سخنان خود گفت: اگر تربیت نیرو از سوی علامه مصباح یزدی‏(‏رحمه‌الله‏) نبود، دست حوزه خالی بود و ایشان مدبرانه و حکیمانه از مؤسسه در راه حق شروع کردند، سپس بنیاد باقرالعلوم‏(‏رحمه‌الله‏) و مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی‏(‏رحمه‌الله‏) را تأسیس کردند و الآن هیچ نهاد حوزوی در زمینه علوم انسانی نیست که وامدار ایشان و نهادهای تأسیسی از سوی ایشان نباشد.

• آیت‌الله مصباح‏(‏رحمه‌الله‏)

در دفاع از حق صریح‌اللهجه و با منطق و برهان بود

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژهای نیز در این مراسم طی سخنانی گفت: آیت‌الله مصباح یزدی‏(‏رحمه‌الله‏) عمر ناب‌کنی داشت. ایشان در مقابل شبهه‌افکن‌ها، با منطق، برهان عقلی و مناتت پاسخگو بود و در بیان حق و در دفاع از آن، صریح‌اللهجه، با منطق و براهان بود؛ اتفاقاً این همان چیزی بود که بدخواهان، دشمنان و جاهلان نمی‌توانستند تحمل کنند.

وی افزود: آیت‌الله مصباح یزدی‏(‏رحمه‌الله‏) به هیچ‌وجه تدریس و تعلیم خود را به حوزه علمیه و دانشگاه منحصر نکرد و فقط منحصر به یک طبقه خاص یا ایران نبود؛ بلکه با علمای کشورهای مختلف در تماس بود و اندیشه‌های خود را که برگرفته از آموزه‌های قرآنی و معلمین بزرگ بود و خود نیز تحقیق و پژوهش کرده بود، به ایران اسلامی بسنده نکرد؛ بلکه توسعه داد.

رئیس قوه قضائیه گفت: اگر همه چیز را به‌صورت یک مدل و حرفه یاد بگیریم، می‌توانیم در یک حرفه مهارت کسب کنیم و حتی مجتهد اصطلاحی شویم؛ اما اگر کسی خودساخته نباشد، نمی‌تواند بسازد و دل‌ها به او متوجه نخواهد بود.

رئیس دستگاه قضا اضافه کرد: آیت‌الله مصباح یزدی‏(‏رحمه‌الله‏) اگر خودساخته نبود، نمی‌توانست در عمل آنچه را که به آن باور داشت، اجرا کند. آیت‌الله مصباح یزدی‏(‏رحمه‌الله‏) نسبت به خودسازی از معلمین بزرگ و عرفا درس گرفت و خود اهتمام ویژه‌ای بر این مهم ورزید و حتی در این مصاف، رفتن به نزد استاد و شنیدن را کافی ندانست؛ بلکه خود بر آن اهتمام داشت.

رئیس قوه قضائیه در بخشی از اظهارات خود، به جنایات رژیم صهیونیستی و حمایت‌های آمریکا از این رژیم جعلی اشاره کرد و افزود: آیت‌الله مصباح یزدی در مقابله و مبارزه با شیطان بزرگ آمریکا و رژیم صهیونیستی، رژیم آدم‌کش پست‌تر از هر پستی، تا آنجایی که می‌توانست، با لسان و عمل خود و تربیت نیروهایی بالیمان، ایستادگی کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژهای در پایان خاطرنشان کرد: آیت‌الله مصباح یزدی‏(‏رحمه‌الله‏) در عرصه سیاست هم از همان نوجوانی، به‌صورت پنهان و پیداء، مبارزه را شروع کرد و هیچ‌گاه دست از مبارزه بر نداشت.

• عبور از سه مرحله حساس در رویارویی با دشمن صهیونیست

به گزارش ایکنآ به نقل از پایگاه خبری شبکه العالم، شیخ نعیم قاسم، دبیر کل حزب‌الله لبنان نیز در پیامی تصویری به این کنگره، با تأکید بر اینکه آیت‌الله مصباح به اصول و قواعد انقلاب اسلامی پایبند بودند، اظهار کرد: این عالم وارسته به وحدت بین حوزه و دانشگاه اعتقاد داشتند.

وی افزود: حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی ما را به یاد بزرگ‌مردی می‌اندازد که خدمات عظیمی به اسلام نمود، و او کسی است که باصفا و پاکی و عشقش به خدای متعال و درستی جهت‌گیری و خط فکری اش متمایز می‌گشت و با نحوه عملکردش که با آن به جمهوری اسلامی ایران در طول دوران گذشته خدمت نمود طرح حقیقی اسلام ناب محمدی را در پیش روی ما قرار داد.

ویژگی‌های آیت‌الله مصباح یزدی در فکر و عمل

شیخ نعیم قاسم با اشاره به ویژگی‌های مرحوم آیت‌الله مصباح یزدی، گفت: ویژگی اول این‌که او در صدد ریشه‌دار کردن اسلام در تمام زندگی ما بوده؛ بنابراین به تمام عرصه‌های اعتقادی، فلسفی، اجتماعی، فرهنگی و تربیتی پرداخت و همچنین دیدیم که او وارد عرصه‌های متعددی شد تا از خلال آنها شالوده اسلام را استوار

در چهارمین کنگره بین‌المللی استاد فکر عنوان شد

علامه مصباح یزدی‏(‏رحمة‌الله‏)مباحث علوم انسانی اسلامی را به صحنه اجتماع آوردند

کنگره بین‌المللی استاد فکر، آیین بزرگداشت چهارمین سالگرد ارتحال آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی‏(‏رحمه‌الله‏) و روز علوم انسانی اسلامی، با سخنرانی آیت‌الله رجبی رئیس موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژهای رئیس قوه قضاییه، پیام تصویری شیخ نعیم قاسم دبیرکل حزب‌الله لبنان، استاد خسروپناه دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی و با حضور جمعی از اساتید دانشجویمان و محققان حوزه علوم انسانی و اسلامی، چهارشنبه ۱۲ دی‌ماه در مرکز همایش‌های بین‌المللی صداوسیما برگزار شد.

سازد. به‌همین خاطر در مؤسسه در راه حق مشغول به کار شد و مؤسسه باقرالعلوم‏(‏رحمه‌الله‏) را تأسیس کرد و در مرحله آخر مؤسسه بزرگ امام خمینی‏(‏رحمه‌الله‏) را برای تعلیم و مباحث علمی بنیان نهاد.

دبیرکل حزب‌الله لبنان گفت: او همیشه به اصول، مبانی و قواعد اساسی دین و انقلاب باور داشت. او اهتمام ویژه‌ای به هماهنگی و وحدت بین حوزه و دانشگاه داشت؛ بنابراین خصوصیت اصلی او این بود که همواره به‌دنبال بنیان‌های اسلامی بود، زیرا او معتقد بود که اگر از مبادی و اصول صحیح به‌دور از آشفتگی‌ها بدفتماری‌ها گلابه‌ها و تحریف‌هایی که پدید آمده آغاز کنیم برای ما ممکن خواهد بود که الگوی برتر را ارائه دهیم.

وی گفت: ویژگی دوم، اقتدای او به ولی‌فقیه امام خامنه‌ای‏(‏رحمه‌الله‏) بعد از امام خمینی‏(‏رحمه‌الله‏) بود و این اقتدا و پیروی معنای خاصی نزد حضرت آیت‌الله مصباح یزدی داشت.

شیخ نعیم قاسم در بخش دیگری از پیام خود گفت: هیچ تعارضی بین روحیه جهادی ما که براساس آن حرکت می‌کنیم و روحیه وطن‌دوستی که دیگران براساس آن در مسیر آزادسازی سرزمین گام برمی‌دارند، وجود ندارد. ما بر این باوریم که در این رویارویی با دشمن اسرائیلی از سه مرحله گذشته‌ایم؛ مرحله اول، مرحله پشتیبانی غزه و این مرحله جزئی از ایمان و عقیده ما و جزئی از وطن‌دوستی ما و بخشی از ضرورت همکاری پیروان خط واحد در مواجهه با دشمن مشترک است و ما در اینجا به این حمایت افتخار می‌کنیم و این عمل ما باعث شد که شیاطین عالم به همراه اشغالگر غاصب یعنی رژیم اسرائیل در محصره قرار بگیرند.

وی افزود: خون‌های شهیدان حاج قاسم سلیمانی، سید حسن نصرالله، سید هاشم صفی‌الدین، یحیی السنوار، اسماعیل هنیه، حمایت انصارالله یمن، شهادت ابومهدی المهندس و پشتیبانی حشد الشعبی و همچنین مراجع دینی و آزادگان جهان که بر حسب توان و امکاناتشان هر چه داشتند تقدیم کردند. تمام این همکاری‌ها ما را در موقعیتی قرارداد که بتوانیم دشمن را رسوا کنیم و در استمرار مقاومت و استواری آن برای آینده و به‌خاطر دستاوردهای عملی تصمیم قاطع بگیریم.

دبیرکل حزب‌الله لبنان تصریح کرد: مرحله دوم که در لبنان از آن گذر کردیم، مرحله تجاوز ظالمانه و گسترده اسرائیل بر لبنان بود که از ۲۴ سپتامبر و چند روز قبل از آن با انفجار پیچرها و بی‌سیم‌ها آغاز شد و سپس در ۲۷ سپتامبر شهید سید حسن نصرالله ترور شد و به شهادت رسید.

وی افزود: از اینجا مرحله سوم آغاز شد، مرحله سوم را مرحله پس از توقف تجاوز اسرائیل بر ضد لبنان می‌نامم. در این مرحله ما به توافقی رسیدیم که مانع از استمرار تجاوز دشمن شد و او را ملزم کرد به اینکه از سرزمین‌های اشغالی لبنان خارج شود و در نتیجه حزب‌الله هم ملزم شد به اینکه دفاع را متوقف کند و سلاح‌ها و رزمندگان را از جنوب رود لیطانی ببرد. این مرحله در حقیقت مرحله سوم و جدید است و نامش مرحله «ما بعد توافق» است و مسئولیت آن بر دوش دولت لبنان و دولت‌های ناظر و کمیته پیگیری اجرای توافق به شیوه سیاسی است تا

YJC | PHOTO AmirMehdi Heydar

زبان انگلیسی و فرانسه و علوم اجتماعی و روان‌شناسی پرداخت و این، برای همه ما درس است.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی تصریح کرد: علامه مصباح‏(‏رحمه‌الله‏) نظریه‌پرداز هم بود و در مباحث فلسفه و علوم اجتماعی مانند: جامعه‌شناسی و مدیریت، نظریه‌پردازی می‌کرد؛ راز آن در روش‌مندی دانش و علم بود. ایشان در علم، روش‌مند بود تا قبل از او افرادی در مورد علوم انسانی مطالبی بیان می‌کردند؛ ولی نظریه‌پرداز نبودند.

وی ادامه داد: ویژگی دیگر ایشان، مدیریت علمی و اجرایی بود که باید این مدیریت تدوین و در حوزه استفاده شود. آیت‌الله مصباح سیاست‌مدار ولایی بود و این‌طور نبود که بگوید: در شأن ما نیست که اظهار نظر سیاسی بکنیم.

وی تأکید کرد: کاملاً در سیاست حضور داشت؛ ولی نه حزب‌مدارانه؛ بلکه ولایت‌مدارانه و به‌معنای واقعی یک ایدئولوگ بود. اینکه ایشان را در احزاب خاصی محدود کنیم، به جهان اسلام خیانت کرده‌ایم و حال آنکه او متفکر جهان اسلام برای آینده است.

وی تأکید کرد: تأسیس بنیاد باقرالعلوم‏(‏رحمه‌الله‏) و بعد مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی‏(‏رحمه‌الله‏) از ایده‌ها و طرح‌های مهمی بود که البته با هدایت و کمک و راهبری مقام معظم رهبری شکل گرفت؛ ولی یک مؤسسه آینده‌نگر بود که می‌تواند برای چندقرن آینده جهان اسلام تولید اندیشه و فکر بکند.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی گفت: ولایت‌مداری نسبت به رهبری و امام از ویژگی‌های بارز ایشان بود. آیت‌الله مصباح غیرت دینی داشت و گاهی با حرص و جوشی که می‌خورد، به شبهات پاسخ می‌گفت، آن هم تا آخر عمر شریف؛ گاهی نیز که توان جسمی برای دیدن منابع نداشت، از دیگران کمک می‌گرفت و هر هفته پاسخ می‌داد؛ درحالی‌که برخی گرفتار تساهل و مداهنه هستند.

• علوم انسانی را ابتدا خوب بفهمیم سپس دنبال نقد و اصلاح آن باشیم

به گزارش خبرگزاری حوزه، دکترمحمد جواد لاریجانی نیز

YJC | PHOTO AmirMehdi Heydar

در این کنگره، گفت: همواره ویژگی علمای ما این بود که وقتی با دانش جدید رو به رو می‌شدند، سعی می‌کردند خوب بفهمند و بعد به سراغ نقد و اصلاح آن بروند. کارشناس ارشد مسائل بین‌الملل افزود: نمونه این علما و بزرگان، فارابی است که وقتی فلسفه یونان آمد، خوب فهمید و نوآوری نیز داشت. ما نیز لازم است در علوم انسانی چنین مسیری را پیش ببریم.

وی افزود: این تحول مهمی در علوم طبیعی بود و همراه با یک‌سری اکتشافات دیگر، تحول عظیمی ایجاد کرد و بعد نیزتن هم کتاب خود را نوشت و غوغایی در علوم طبیعی و ریاضی ایجاد شد. نیوتن با اینکه ریاضی‌دان و فیزیک‌دان برجسته بود، خود را عالم علم دینی می‌دانست و در فلسفه و اخلاق و سیاست آثاری نوشته بود.

لاریجانی گفت: علوم تا حدود قرن ۱۶ میلادی تقسیم‌بندی به طبیعی و انسانی نداشت و مجموعه‌ای از علوم بود و داستان از زمانی شروع شد که گالیله کشف بزرگی کرد و گفت: اجسام در خلأ صرف‌نظر از جسم‌شان، با شتاب مساوی حرکت می‌کنند.

مدیر پژوهشگاه دانش‌های بنیادین، با بیان اینکه محور علوم انسانی را افعال ارادی انسان‌ها قرار دادند، افزود: این‌ها محور علوم طبیعی، دانش مرتبط با پدیده‌های طبیعی است و مفهوم این کار آن بود که علوم انسانی زیر بلیت علوم دیگر نیست. اوایل قرن بیستم ماکس وبر و ... به این جریان پیوستند که نیاز نیست، علوم انسانی مانند علوم تجربی باشد.

لاریجانی با بیان اینکه در اینجا بحث مهم دیگر عمل ولایی است که در انتخاب مسیر برای عمل و قیام برای آن نقش مهمی دارد، گفت: عمل ولایی هم ابعاد فردی و هم اجتماعی و سیاسی دارد؛ یکی از فلاسفه امروز، کتابی در مورد عمل انسان پست‌مدرن نوشته است و ویژگی‌های او را بیان می‌کند؛ از جمله اینکه انسان پست‌مدرن حدی برای آزار دیگران نمی‌بیند و دوست دارد کاملاً آزاد باشد؛ ولی ما برعکس آن، می‌خواهیم تعریفی از عمل ولایی و اراده ولایی را معرفی کنیم.

وی گفت: عالمان غرب، سکولار هستند و سکولاریزم هم مراتبی دارد و حادترین آن، این است که مادی‌گرا باشند و نوع خوش‌خیم آن است که بگویند: ما عالم فراماده را رها کرده و به ماده می‌چسبیم و از آن، برای حل مسائل جامعه استفاده می‌کنیم.

لاریجانی تصریح کرد: شهوت، قدرت و طلب ثروت، سه فرمانده قوی در نفس انسان است و هرقدر به اینها بها بدهیم، اراده رویه‌ای به‌صورت سامان‌یافته ایجاد خواهد شد.

مدیر پژوهشگاه دانش‌های بنیادین، با اشاره به مفهوم اراده در انسان خاطرنشان کرد: ابن‌سینا اراده را دو نوع می‌داند: اراده طبیعی که در گیاه و حیوانات است و این اراده‌ها رویه‌ای است؛ و اراده انسانی که رویه‌ای نیست. این بحث کاملاً با بحث هوش مصنوعی و فلسفی امروز مرتبط است؛ زیرا بحث می‌کنیم، ما می‌توانیم هوش مصنوعی بسازیم که ذهن قوی داشته باشد؛ ولی نمی‌توانیم ذهن فوق ذهن برای او ایجاد کنیم مگر اینکه اراده انسانی را تنزل دهیم.

وی در پایان سخنان خود گفت: علوم انسانی مدرن، براساس مفهوم عمل ارادی انسان، اعم از فردی و جمعی شکل گرفت و تشکیل ملت و دولت هم، بر این اساس ایجاد شد. ورود ما به علوم انسانی بر مبنای علوم شد و همین، عامل پیشرفت در علوم انسانی است.